PROPOSISYON

55 PAGPAPALAWIG NG BUWIS UPANG PONDOHAN ANG EDUKASYON AT PANGANGALAGANG PANGKALUSUGAN. INISYATIBANG PAG-AAMYENDA SA SALIGANG-BATAS.

55

OPISYAL NA TITULO AT BUOD

INIHANDA NG ABUGADO HENERAL

- Pinalalawig ng labindalawang taon ang pansamantalang mga pagtaas sa buwis sa personal na kita na pinagtibay noong 2012 sa mga kitang mahigit sa $250,000 (para sa nag-iisang nag-file; mahigit sa $500,000 para sa magkasamang nag-file; mahigit sa $340,000 para sa mga puno ng sambahayan).
- Inilalaan ang 89% ng mga kitang ito sa buwis sa mga paaralan na K-12 at 11% sa mga Kolehiyo ng Komunidad ng California.
- Naglalaan ng hanggang $2 bilyon bawat taon sa mga partikular na taon para sa mga programa sa pangangalagang pangkalusugan.
- Ipinagbabawal ang paggamit ng mga kinita sa edukasyon para sa mga gastos sa pangangasiwa, pero nagbibigay sa mga lokal na namamahalang lupon ng paaralan ng kapangyarihang magpasiya, sa mga bukas na pagpupulong at napapailalim sa taunang pagsusuri, kung paano dapat gastusin ang mga kita.

BUOD NG TANTIYA NG PAMBATASANG PAGSUSURI NG KABUUANG EPEKTO SA PANANALAPI NG ESTADO AT LOKAL NA PAMAHALAAN:

- Nadagdagang mga kita ng estado na mula sa $4 na bilyon hanggang $9 na bilyon bawat taon (sa mga dolyar ngayon) mula 2019 hanggang 2030, depende sa ekonomiya at stock market.
- Nadagdagang pagpopondo para sa mga paaralan at mga kolehiyo ng komunidad na halos kalahati ng kitang nalikom ng panukala.
- Nadagdagang pagpopondo para sa pangangalagang pangkalusugan para sa mga taong maliit ang kita na mula sa $0 hanggang $2 bilyon bawat taon, depende sa mga desisyon at pagtantiyang ginawa ng pangunahing tagapayo sa badyet ng Gobernador.
- Nadagdagang mga reserba ng badyet at mga pagbabayad ng utang na mula sa $60 milyon hanggang sa halos $1.5 bilyon bawat taon (sa mga dolyar ngayon), na pangunahing depende sa stock market.

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

BATAYAN

Badyet ng Estado

Mahigit Kalahati ng Badyet ng Estado ang Inilaan sa Edukasyon. Ang estado ay naniningil ng mga buwis at bayarin mula sa mga tao at negosyo, at ginagamit nito ang kita upang pondohan ang mga programa sa badyet ng estado. Ngayong taon, pinaplano ng estado na gumastos ng humigit-kumulang $122 bilyon mula sa pangunahing pinagkukunan nito ng pondo para sa pagpapatakbo, ang Pangkalahatang Pondo. Gaya ng ipinapakita sa Pigura 1, mahigit kalahati nito ang inilaan sa mga K–12 na paaralan, sa mga kolehiyo ng komunidad, at sa mga pampublikong unibersidad ng estado. Inilaan ang humigit-kumulang isang-kapat ng paggastos na ito sa mga programa para sa kalusugan at serbisyong pantao, at ang pinakamalaking halaga ay inilaan sa programang Medi-Cal ng estado. Ang karamihan ng paggastos na ipinapakita sa pigura para sa "iba pang mga programa" ay inilaan sa mga bilangguan, programa ng parol, at hukuman.

Mga Buwis

Ang Buwis sa Pansariling Kita ay ang Pinakamalaking Pinagkukunan ng Pangkalahatang Pondo. Ang Pangkalahatang Pondo ng estado ay karaniwang sinusuportahan ng tatlong buwis: ang buwis sa pansariling kita, ang buwis sa pagbebenta, at ang buwis sa kita ng korporasyon. (Sa pagsusuring ito, tinatawag naming "buwis sa kita" ang buwis sa pansariling kita.) Ang buwis sa kita ay ang pinakamahalagang buwis para sa badyet ng estado, dahil dito kinukuha ang humigit-kumulang dalawang-katlo ng Pangkalahatang Pondo. Sinisingil ang buwis na ito sa karamihan ng mga anyo ng kita—gaya ng mga suweldo, sahod, kita mula sa interes, at kita mula sa pagbebenta ng mga sapi at iba pang mga asset. Binubuo ito ng ilang antas ng buwis na batay sa "kita", na tumataas kasabay ng pagtaas ng kita na nabubuwisan, o "nabubuwisang kita." Halimbawa, noong 2011, ang buwis para sa nabubuwisang kita ng isang mag-asawa ay 1 porsyento sa unang $14,632 ngunit 9.3 porsyento sa lahat ng nabubuwisang kita na lampas $96,058.

Proposisyon 30. Ang Proposisyon 30, na inaprubahan ng mga botante noong Nobyembre 2012, ay nagresulta sa mas matataas na antas ng buwis para sa mga nagbabayad ng buwis na malaki ang kita. Gaya ng ipinapakita sa Pigura 2, depende sa kanilang mga antas ng kita, ang mga nagbabayad ng buwis na malaki ang kita ay nagbabayad ng dagdag na 1 porsyento, 2 porsyento, o 3 porsyentong buwis sa bahagi ng kanilang mga kita. May bisa ang mas matataas na antas na ito hanggang 2018. Ipinagpapalagay ng badyet ng estado ngayong taon na magreresulta sa kita na nagkakahalaga ng humigit-kumulang $7 billion ang mga pagtaas ng buwis ayon sa Proposisyon 30. Tinaasan din ng Proposisyon 30 ng isang-kapat na sentimo ang antas ng buwis sa pagbebenta ng estado mula 2013 hanggang 2016.

Edukasyon

Mandatoryong Paggastos sa Edukasyon Kada Taon. Ayon sa Saligang-batas ng Estado, kailangang hindi bumaba sa isang partikular na halaga ang gagastusin ng estado para sa mga K–12 na paaralan at kolehiyo ng komunidad kada taon. Ang "garantisadong halaga" na ito ay lumalaki sa paglipas ng taon batay sa paglago ng mga kita sa

Pigura 1
Mahigit Kalahati ng $122 Bilyong Badyet ng Estado ang Nakalaan para sa Edukasyon

Pangkalahatang Pondo para sa 2016–17

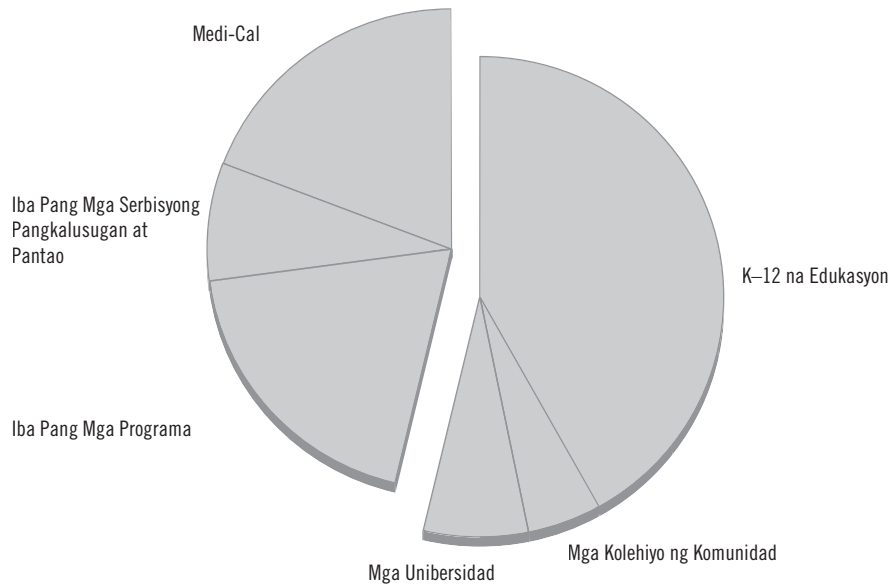

buwis ng estado, sa ekonomiya, at sa pagdalo ng estudyante. Ngayong taon, ang Pangkalahatang Pondo ng estado ay maglalaan ng mahigit $50 bilyon para sa garantisadong halaga. Ang mga lokal na buwis sa ari-arian ay dumaragdag din sa garantisadong halaga.

Medi-Cal

Naglilingkod sa Mga Taga-California na Maliit ang Kita. Ang programang Medi-Cal ay nagbibigay ng mga serbisyo ng pangangalagang pangkalusugan sa mga taong maliit ang kita. Kasama sa mga serbisyong ito ang mga pagpapatingin para sa pangunahing pangangalaga, mga pagpapatingin sa silid ng emerhensiya, pag-opera, at inireresetang gamot. Naglilingkod ang programang ito sa mahigit 13 milyong tao sa California—humigit-kumulang isang-katlo ng populasyon. Ngayong taon, gagastos ang estado ng humigit-kumulang $23 bilyon mula sa Pangkalahatang Pondo para sa Medi-Cal. Dagdag pa rito, umaasa ang programa sa pederal na pondo at nakakatanggap din ito ng suporta mula sa iba pang mga pinagkukunan ng estado.

Mga Reserbang Badyet at Pagbabayad ng Utang

Mga Reserba para sa "Emerhensiya". Ang mga pamahalaan ay gumagamit ng mga reserbang badyet upang makapagtabi ng pera kapag maganda ang lagay ng ekonomiya. Kapag hindi maganda ang lagay ng ekonomiya at lumiliit ang mga kita, ginagamit ng mga pamahalaan ang perang itinabi ng mga ito upang mabawasan ang halaga ng mga bawas sa paggastos, paglaki ng buwis, at iba pang mga aksyon na kinakailangan upang mabalanse ang badyet ng mga ito.

Nagtatakda ang Saligang-batas ng Pinakamababang Halaga na Gagamitin para sa Mga Pagbabayad ng Utang at Reserbang Badyet. Inaatasan ng Saligang-batas ang estado na magtabi ng pinakamababang halaga kada taon sa pang-emerhensiyang pondo nito at gumastos ng pinakamababang halaga kada taon upang mas mabilis na mabayaran ang mga utang ng estado. Ang mga taunang halaga na ginagamit para sa mga utang at reserbang badyet ay nakadepende sa mga kita sa buwis ng estado. Sa partikular, ang mga kita mula sa pagbebenta ng ari-arian—ang perang kinikita ng mga tao kapag nagbenta sila ng mga sapi at iba pang mga uri ng ari-arian—ay mahalaga para sa pagtatantya kung magkano ang dapat gamitin ng estado para sa mga bagay na ito.

MUNGKAHI

Ang panukalang ito ay (1) magdaragdag ng 12 taon sa mga karagdagang antas ng buwis sa kita na itinakda ng Proposisyon 30 at (2) gagawa ng pormula upang makapaglaan ng mga karagdagang pondo sa programang Medi-Cal mula sa taon ng pananalapi ng estado

Para sa kumpletong teksto ng Proposisyon 55, pumunta sa pahina 128.

Pigura 2

Mga Antas ng Buwis sa Kita sa Ilalim ng Proposisyon 30[a]

Nabubuwisang Kita[b] ng Mag-isang Naghahain	Nabubuwisang Kita[c] ng Magkasamang Naghahain	Antas ng Buwis na Batay sa Kita		
		Batayang Antas	Pagtaas sa Proposisyon 30	Kabuuang Halaga
$0 hanggang $8,000	$0 hanggang $16,000	1.0%	—	1.0%
8,000 hanggang 19,000	16,000 hanggang 37,000	2.0	—	2.0
19,000 hanggang 29,000	37,000 hanggang 59,000	4.0	—	4.0
29,000 hanggang 41,000	59,000 hanggang 82,000	6.0	—	6.0
41,000 hanggang 52,000	82,000 hanggang 103,000	8.0	—	8.0
52,000 hanggang 263,000	103,000 hanggang 526,000	9.3	—	9.3
263,000 hanggang 316,000	526,000 hanggang 632,000	9.3	1.0%	10.3
316,000 hanggang 526,000	632,000 hanggang 1,053,000	9.3	2.0	11.3
Mahigit 526,000	Mahigit 1,053,000	9.3	3.0	12.3

[a] Ang mga grupo ng kita na ipinapakita ay iniayon sa pinakamalapit na libong dolyar. Ang mga grupo ay may bisa para sa 2015 at isinaayos para sa pagtaas ng halaga ng bilihin sa mga susunod na taon.

[b] Kasama sa mga mag-isang naghahain ang mga may asawang indibidwal at nakarehistrong domestikong katambal (registered domestic partner o RDP) na magkahiwalay na naghahain ng buwis.

[c] Kasama sa mga magkasamang naghahain ang mga mag-asawa at RDP na magkatambal na magkasamang naghahain, pati na ang mga kuwalipikadong biyuda o biyudo na may nakadependeng bata.

Tandaan: Hindi nakalista ang mga grupo ng kita para sa mga naghahain na haligi ng tahanan, ngunit ang mga maghahain na may nabubuwisang kita na nagkakahalaga ng $357,981 pataas (mula 2015) ay sisingilin din ng 10.3 porsyento, 11.3 porsyento, o 12.3 porsyento na mga antas ng buwis batay sa kita sa ilalim ng Proposisyon 30. Hindi kasama sa mga antas ng buwis na nakalista ang antas ng buwis para sa kalusugan ng isip na 1 porsyento para sa nabubuwisang kita na lampas $1 milyon.

na 2018–19 hanggang 2030–31.

Mga Buwis

Tataasan ang Mga Buwis sa Kita ng Mga Nagbabayad ng Buwis na Malaki ang Kita. Ayon sa Proposisyon 55, palalawigin mula 2019 hanggang 2030 ang bisa ng mga pagtaas sa antas ng buwis sa kita ng Proposisyon 30 na ipinapakita sa Pigura 2. Ang mga pagtaas na ito ay makakaapekto sa mga nagbabayad ng buwis na malaki ang kita sa estado. Sa partikular, apektado ng panukala ang humigit-kumulang 1.5 porsyento ng mga nagbabayad ng buwis na may pinakamalalaking kita.

Ang Halaga ng Pagtaas ng Buwis ay Nakadepende sa Nabubuwisang Kita. Ang halaga ng tinaasang buwis na babayaran ng mga nagbabayad ng buwis na malaki ang kita ay magdedepende sa kanilang nabubuwisang kita. Halimbawa, kung maipasa ang panukalang ito, ang isang tao na may nabubuwisang kita na $300,000 ay magbabayad ng dagdag na 1 porsyento sa kanyang kita na mula $263,000 hanggang $300,000. Batay sa kalkulasyon, magkakaroon ng pagtaas ng buwis na $370 ang taong ito. Ang isang mag-asawa na magpapasa ng pinagsamang tax return na may nabubuwisang kita na $2,000,000 ay papatawan din ng mas mataas na buwis ayon sa panukalang ito. Sa partikular, ang mag-asawang ito ay magbabayad ng dagdag na 1 porsyento batay sa kanilang kita na mula $526,000 hanggang $632,000, ng dagdag na 2 porsyento sa kanilang kita na mula $632,000 hanggang $1,053,000, at ng dgadag na 3 porsyento sa kanilang kita na mula $1,053,000 hanggang $2,000,000. Batay sa kalkulasyon, magkakaroon ng pagtaas ng buwis na $37,890 ang mag-asawang ito. (Medyo maiiba ang mga halimbawang ito pagsapit ng 2019 dahil isasaayos ang mga grupo ng buwis taun-taon dahil sa pagtaas ng halaga ng bilihin.)

Hindi Nito Palalawigin ang Pagtaas ng Buwis sa Pagbebenta. Hindi pinapalawig ng Proposisyon 55 ang isang-kapat na sentimong pagtaas sa antas ng buwis sa pagbebenta na inaprubahan ng mga botante sa Proposisyon 30. Sa madaling salita, ipasa man ng mga botante ang panukalang ito o hindi, mapapaso ang pagtaas sa buwis sa pagbebenta ng Proposisyon 30 sa katapusan ng 2016.

Medi-Cal

Gumagawa ng Pormula para sa Medi-Cal. Ang Proposisyon 55 ay may bagong pormula para sa badyet ng estado upang makapaglaan ng mas malaking pondo sa programang Medi-Cal. Inaatasan ng panukala ang Direktor ng Pananalapi, ang pangunahing tagapayo sa badyet ng Gobernador, na tukuyin kada taon mula 2018–19 hanggang 2030–31 kung lalampas ang mga kita ng Pangkalahatang Pondo sa (1) paggastos sa edukasyon na iniaatas ng saligang-batas at (2) sa mga gastos para sa mga programa ng pamahalaan na itinakda noong Enero 1, 2016. Kung lalampas ang mga kita sa mga halaga ng paggastos na ito, 50 porsyento ng sobrang halaga (hanggang $2 bilyon) ang ilalaan sa Medi-Cal. (Maaaring medyo mabawasan ang karagdagang paglalaan na ito sa mga taon na maliit ang badyet.) Isinasaad ng panukala na hindi dapat palitan ng pondong ito para sa Medi-Cal ang kasalukuyang suporta sa Pangkalahatang Pondo para sa programa.

MGA EPEKTO SA PANANALAPI

Ibinubuod ng Pigura 3 ang mga epekto sa pananalapi ng Proposisyon 55. Ang mas malaking kita mula sa panukala ay

gagamitin para sa mga K–12 na paaralan at kolehiyo ng komunidad, mga serbisyo ng pangangalagang pangkalusugan para sa mga taong maliit ang kita, mga reserbang badyet, at mga pagbabayad ng utang. Kapag nasapatan na ang mga iniaatas na ito ng saligang-batas, ang mga matitirang halaga, kung mayroon man, ay maaaring gamitin para sa anumang bagay sa badyet ng estado.

Mga Buwis

Pigura 3

Mga Epekto sa Pananalapi ng Proposisyon 55

Mas malaki ang malilikom na buwis sa kita	Mula $4 na bilyon hanggang $9 na bilyon kada taon (batay sa halaga ng dolyar para sa 2016), depende sa ekonomiya at merkado ng sapi.
Mas malaki ang pondo para sa mga paaralan at kolehiyo ng komunidad	Mahigit kalahati ng kitang malilikom ng panukala.
Mas malaki ang pondo para sa Medi-Cal	Mula $0 hanggang $2 bilyon kada taon, depende sa mga desisyon at pagtataya na ginawa ng pangunahing tagapayo sa badyet ng Gobernador.
Mas malaki ang reserbang badyet at pagbabayad ng utang	Mula $60 milyon hanggang humigit-kumulang $1.5 bilyon kada taon (batay sa halaga ng dolyar para sa 2016), depende sa merkado ng sapi.

Ang Kita na Malilikom ng Panukala ay Magdedepende sa Ekonomiya at Merkado ng Sapi. Ang eksaktong halaga ng kita ng estado na malilikom ng Proposisyon 55 ay magdedepende sa ilang bagay na mahirap hulaan. Ang malaking bahagi ng mga kita ng mga nagbabayad ng buwis na malaki ang kita ay nagmumula sa pagbebenta ng ari-arian. Ang mga kitang ito ay nakadepende sa merkado ng sapi sa hinaharap at mga halaga ng iba pang mga ari-arian, na mahirap hulaan. Dagdag pa rito, ang mga kita ng mga nagbabayad ng buwis na malaki ang kita ay nagbabago kasabay ng ekonomiya. Kaya kapag hindi maganda ang lagay ng ekonomiya at merkado ng sapi para sa isang taon, ang panukala ay maaaring makalikom ng humigit-kumulang $4 na bilyon. Kapag maganda ang ekonomiya at merkado ng sapi, ang panukala ay maaaring makalikom ng humigit-kumulang $9 na bilyon. Sa karamihan ng mga taon, ang halaga ng kita na malilikom ng panukala ay nasa pagitan ng dalawang halaga na ito. (Ang mga halagang ito ay batay sa halaga ng dolyar sa ngayon, at maaaring lumaki ang mga ito sa paglipas ng panahon.)

Edukasyon

Mga Pagtaas sa Paggastos para sa Edukasyon. Ang mas matataas na kita sa buwis ng estado ay karaniwang nagreresulta sa mas mataas na paggastos para sa edukasyon. Ang eksaktong halaga na dapat gastusin ng estado para sa mga paaralan at kolehiyo ng komunidad sa hinaharap ay magdedepende sa ilang bagay na mahirap hulaan. Gayunpaman, makatuwirang ipagpalagay na ang humigit-kumulang kalahati ng halagang malilikom ng Proposisyon 55 ay mapupunta sa mga paaralan at kolehiyo ng komunidad.

Medi-Cal

Maaaring Lumaki ang Pondo ng Medi-Cal. Dahil sa pormula para sa karagdagang pondo ng Medi-Cal, kakailanganin ng Direktor ng Pananalapi na tantyahin ang mga kita at gastos kada taon. Gaya ng nabanggit, mahirap hulaan ang mga kita ng Pangkalahatang Pondo. Upang maibigay ang mga pagtatantya sa gastos na iniaatas ng panukala, kakailanganin ng Direktor ng Pananalapi na hulaan kung paano magbabago sa paglipas ng panahon ang paggastos sa mga programang itinatag mula noong Enero 1, 2016. Samakatuwid, ang karagdagang pondo ng Medi-Cal alinsunod sa panukala ay magdedepende sa mga desisyon at pagtatanya ng Direktor ng Pananalapi. Ang halaga ng anumang karagdagang pondo ng Medi-Cal alinsunod sa panukala ay maaaring mag-iba kada taon, mula $0 hanggang $2 billion.

Mga Reserbang Badyet at Pagbabayad ng Utang

Tinataasan ang Mga Reserbang Badyet at Pagbabayad ng Utang. Gaya ng inilalarawan sa itaas, tinataasan ng Proposisyon 55 ang mga kita sa buwis ng estado. Kapag mas mataas ang mga kita, tataas din ang mga kinakailangang pagbabayad ng utang at reserbang badyet. Ang eksaktong halaga na kailangang gamitin ng estado para sa pagbabayad ng mga utang ng estado at pagtatabi ng mga reserbang badyet ay magdedepende sa mga kita sa pagbebenta ng ari-arian, na mahirap hulaan. Sa mga taon na hindi maganda ang merkado ng sapi, ang Proposisyon 55 ay maaaring makapagdagdag ng $60 milyon sa mga pagbabayad ng utang at reserbang badyet. Sa mga taon na maganda ang lagay ng merkado ng sapi, ang Proposisyon 55 ay maaaring makapagdagdag ng $1.5 bilyon o higit pa sa mga pagbabayad ng utang at reserbang badyet.

Bisitahin ang *http://www.sos.ca.gov/measure-contributions* para sa isang listahan ng mga komite na binuo unang-una upang suportahan o salungatin ang panukalang ito. Bisitahin ang *http://www.fppc.ca.gov/transparency/top-contributors/nov-16-gen-v2.html* upang maakses ang nangungunang 10 tagaambag ng komite.

Para sa kumpletong teksto ng Proposisyon 55, pumunta sa pahina 128.